

K vydání nového Polního řádu

Plukovník Augustin Procházka, plukovník Juraj Repčín

Dnem 1. ledna 1965 vstoupí v platnost nový Polní řád Čs. lidové armády (divize-pluk) a Bojový řád pozemního vojska (četa, družstvo, tank).

Kvalitativní růst bojových prostředků, vznik nových druhů zbraní a techniky zvyšují bojeschopnost ozbrojených sil, umožňují řešit nové, složitější strategické, operační a taktické úkoly a přitom nevyhnutelně vyvolávají nutnost změn i ve způsobech operace a boje. Jejich uskutečnění však závisí na lidech, kteří znají možnosti nového bojového prostředku a dovedou jej efektně použít v boji. A tak změna vojenského umění do značné míry závisí na morálních a bojových kvalitách vojsk, na organizačních schopnostech velitelského sboru, na jeho teoretických a praktických znalostech a na úrovni rozvoje vojenské vědy.

V posledních letech došlo k revoluci ve vojenství v důsledku existence nových bojových prostředků, zejména jaderných zbraní a raket a kvalitativního i kvantitativního růstu ostatní bojové techniky a zbraní. Stále dokonalejší a z hlediska bojového použití efektivnější prostředky vnesly do charakteru bojové činnosti zásadní změny. Tyto změny vyvolaly i nutnost zpracovat a vydat nové řády.

Nové řády obsahují hlavní zásady pro organizaci a řízení bojové činnosti pozemního vojska v soudobých podmínkách. Tyto zásady vycházejí z hluboké analýzy rozvoje soudobého vojenství, opírají se o bohaté zkušenosti z přípravy velitelů, štábů a vojsk Sovětské armády a ostatních bratrských armád států Varšavské smlouvy. Našemu velitelskému sboru se tak dostávají do rukou řády, které odpovídají dané etapě vývoje vojenského umění i perspektivě rozvoje a poslání armády. Proto již v úvodu nového Polního řádu je uvedeno, že posláním ozbrojených sil ČSSR je spolehlivě bránit svobodu a mírovou práci československého lidu budujícího komunismus. Je zdůrazněno, že musí být připraveny po boku Sovětské armády a armád ostatních států Varšavské smlouvy kdykoli zasadit zdrcující úder imperialistickému agresorovi, který se opováží vztáhnout ruce na naši vlast a jiné bratrské země socialistického tábora. Proto v novém Polním řádu jsou uvedeny i zásady pro bojovou činnost v různých oblastech a podmínkách jako je obrana mořského pobřeží, v pouštích, v severských oblastech atd.

Nový Polní řád výstižněji vyjadřuje charakteristiku soudobého boje. Zdůrazňuje, že boj se vyznačuje rozhodností, vysokou manévrovostí a náhlými změnami. Soudobý boj je vševojskovým bojem, úspěchu v něm se dosahuje společným úsilím všech druhů vojsk, jak za použití jaderných zbraní a jiných prostředků hromadného ničení, tak i při boji bez jejich použití při maximálním využití normálních prostředků ničení. To znamená, že soudobý boj vyžaduje dovedně využí-

vat všech sil a prostředků, vysokou organizovanost, vypětí morálních a fyzických sil a do značné míry zvyšuje úlohu a význam socialistického vojáka v boji.

V novém Polním řádu jsou hlouběji rozpracovány zásady použití jaderných a chemických zbraní, úloha jednotlivých druhů vojsk a nejdůležitější zásady vševojskového boje. Charakteristické je, že nové řády přesněji vymezují činnosti velitelů a štábů při velení a řízení boje, konkrétněji stanoví některé normy bojové činnosti jako např. šířky pásem, úseků, vzdálenosti při bojové sestavě, bojové úkoly, tempo útoku a organizaci míst velení.

V zásadě řeší organizaci a vedení boje jak s použitím jaderných zbraní tak i bez jejich použití a některé zásadní otázky bojové činnosti v počátečním období války. Nově jsou rozpracovány zásady vysazení a bojová činnost výsadkového svazku (útvary).

Všimněme si nyní, jaké kvalitativní změny jsou v novém Polním řádu.

Za podmínek, kdy se bojová činnost rozvíjí velmi rychle na široké frontě a do velké hloubky, zvyšuje se význam včasného zničení nepřátelských prostředků hromadného napadení a současně s tím i význam boje o získání a udržení palebné převahy nad nepřítelem. Za těchto okolností, zvláště výrazně vystupuje do popředí samostatná a iniciativní činnost svazků a útvarů a také jejich schopnost zdolávat velké zamořené a rozrušené prostory. Hlouběji jsou rozpracovány zásady použití jaderných zbraní, které umožňují v krátké době způsobit nepříteli velké ztráty na živé síle a bojové technice, bořit stavby a jiné objekty a vytvářet radioaktivně zamořené prostory terénu a silně morálně působit na vojska. To znamená, že jaderných zbraní je třeba používat s překvapením, hromadně a ke splnění nejdůležitějších bojových úkolů.

Dále polní řád uvádí možnosti použití jaderných zbraní se zřetelem k charakteru cílů a to: jednotlivě, skupinově, nebo hromadně.

Ke zničení několika důležitých uskupení vojsk a jiných objektů nepřítele použijeme **hromadný úder** velkým počtem jaderných náplní v přesně vymezené době.

Skupinovým úderem zničíme hlavní uskupení vojsk nepřítele, nebo jeden důležitý cíl a to několika jadernými náplněmi.

Ke zničení jednoho cíle, nebo i takové skupiny cílů, které je možné zničit jednou jadernou náplní, použijeme **jednotlivý jaderný úder**.

Zdůrazňuje se význam chemických zbraní jako prostředku, kterým je rovněž možné způsobit velké ztráty na živé síle a účinným zamořením terénu ztížit bojovou činnost vojsk i práci týlu. Maximální účinek dosáhneme, použijeme-li je s překvapením a zpravidla současně s jinými ničivými prostředky.

V novém Polním řádu je výstižněji charakterizována úloha jednotlivých druhů vojsk a jejich místo v soudobém boji, přičemž je podtržena rozhodná úloha pozemního vojska při konečném zničení pozemního nepřítele. Do pozemního vojska se nově včleňuje oproti dřívějšímu raketové vojsko a místo dosavadního termínu pěchota se zavádí název motostřelecké vojsko.

U motostřeleckého vojska je zdůrazněna schopnost vést vysoce manévrovou, rychlou a rozhodnou bojovou činnost v jakémkoli terénu na bojových vozidlech i pěšky. Tankové vojsko vzhledem k své mohutné palbě, vysoké pohyblivosti a manévrovací schopnosti a velké odolnosti proti účinkům jaderných zbraní je schopné v krátké době rozdrtit nepřítele a rychle překonávat zamořené prostory. Proto se používá především na hlavních směrech k plnění nejdůležitějších úkolů,

k zasazování mohutných úderů do velké hloubky, zpravidla na směrech použití jaderných zbraní.

Raketové vojsko jako hlavní prostředek k použití jaderných zbraní je určeno k ničení prostředků jaderného napadení, hlavního uskupení vojsk a jiných důležitých objektů v celé hloubce operačního učlenění nepřítele.

Ve zvláštní stati řádu jsou zdůrazněny nejdůležitější zásady soudobého vševojskového boje.

Hlavní druh bojové činnosti je útok vedený v rychlém tempu a do velké hloubky, přičemž jen rozhodný útok zabezpečuje úplné zničení nepřítele. V soudobých podmínkách vzrostl podstatně význam střetného boje, který bude charakteristický pro počáteční období války.

Mimořádně vzrůstá význam manévru. Rozsáhlé použití jaderných zbraní, rozhodnost a dynamičnost boje, značné rozptýlení vojsk, existence nechráněných boků a velkých mezer, to vše podporuje smělý manévr, obchvaty, hluboké obejití, rozhodné pronikání a překvapivé úder do boku a týlu nepřítele z různých směrů. Důležité je, aby manévr byl organizován včas, jeho zámysl byl jednoduchý a byl uskutečněn rychle, skrytě a překvapivě. Zásada je, aby bylo plně a včas využito účinků jaderných zbraní a ostatních prostředků ničení. Vyniká těsná spojitost manévru s palbou.

Neustálé nebezpečí použití jaderných zbraní nepřítelem vyžaduje, aby vojska byla rozptýlena, dovedně se maskovala a využívala ochranných vlastností terénu. Přitom musí být schopna kdykoli zasadit nepříteli rozhodný úder. Požadavek na rozptýlení vojsk nenarušuje však zásadu soustřeďovat síly a prostředky na dobu nutnou pro úder. Pomine-li tato nutnost, musí se vojska ihned rozptýlit a vyhnout se tak možným úderům nepřátelských jaderných zbraní.

V řádu je zdůrazněna nutnost tvůrčího přístupu k plnění každého bojového úkolu. Jen neustálé používání nových způsobů boje zabezpečuje jeho úspěch. Je tedy třeba se vyvarovat jakékoli šablonovitosti v používání sil a prostředků i ve způsobu boje.

Důležité je jednat aktivně i v nejsložitějších podmínkách a situacích, ke splnění úkolů volit nejvhodnější způsob a vzít na sebe odpovědnost za smělá rozhodnutí. Vyčkávání a pasivita je v boji nepřijatelná a dokonce i při hromadných ztrátách způsobených nepřátelskými údermi je nutné využívat všech možností k aktivní a rozhodné činnosti.

Velení vojskům záleží v tom, že velitelé a štáby neustále řídí své útvarů a jednotky a usměrňují jejich úsilí ke splnění stanovených úkolů. Velení je založeno na centrálním řízení vojsk velitelem a na široké rozumné iniciativě podřízených při plnění úkolu.

Velitel divize (pluku) musí osobně hodnotit situaci, včas a samostatně se rozhodnout, rychle stanovit úkoly podřízeným a kontrolovat jejich činnost. Důležité je, aby velitel divize (pluku) byl osobně přítomen v rozhodujících okamžicích boje u jednotek, které plní úkol na nejdůležitějším směru, aby mohl ovlivnit průběh jejich bojové činnosti.

Povinností štábu jako hlavního orgánu, který zabezpečuje velení útvarům, je včas organizovat bojovou činnost na základě rozhodnutí velitele a za jakékoli situace zabezpečit nepřetržitost velení vojskům.

Ve stati o politické práci v poli nový řád zdůrazňuje, že politická práce musí

důsledně vycházet z programu a vojenské politiky KSČ, která je zárukou bojové síly ČSLA, její organizátorkou, inspirátorkou a vychovatelkou a usměrňující silou celé naší socialistické společnosti.

Politická práce se organizuje na základě usnesení ÚV KSČ a vlády republiky, Rozkazu a Směrnic MNO, Směrnic a pokynů HPS čs. lidové armády.

Politická práce v boji je těsněji přimknuta k úkolům, které plní vojska v soudobých podmínkách. Konkrétněji je stanoven obsah politické práce v jednotlivých druzích boje a zvláštní úkoly politické práce u některých druhů vojsk a speciálních jednotek jako např. u průzkumných jednotek, výsadkového, raketového vojska a vojska PVO.

Je zdůrazněno, že všichni velitelé (náčelníci) plně odpovídají za politickou práci v svazku (útvary), za morální a politický stav a vojenskou kázeň jeho příslušníků.

Na základě stanoveného úkolu a bojového rozkazu svazku (útvary) zpracovává politické oddělení divize (ZVP pluku) plán stranickopolitické práce na období přípravy a vedení boje, který schvaluje velitel svazku (útvary).

Náčelník politického oddělení divize a pluku přímo organizuje a řídí politickou práci a odpovídá za její stav veliteli a nadřazeným stranickopolitickým orgánům.

Politická práce musí být nepřetržitá, cílevědomá a tím aktivnější, čím je bojová situace složitější a napjatější.

*

V novém Polním řádu jsou vždy v samostatné hlavě uvedeny:

- průzkum jako nejsložitější druh zabezpečení bojové činnosti vojsk;
- ochrana vojsk proti ZHN a
- protivzdušná obrana jako jeden z druhů bojové činnosti vojsk.

Doposud byly tyto oblasti zahrnuty pod jedním pojmem „Bojové zabezpečení vojsk“.

Celkový ráz soudobého boje, zvláště pak použití jaderných zbraní a jiných prostředků hromadného ničení mimořádně zvyšují úlohu a význam průzkumu a kladou na něj stále vyšší požadavky.

Zdůrazňují se základní požadavky na průzkum — jako nepřetržitost, včasnost a hodnověrnost průzkumných zpráv.

Přesněji jsou stanoveny povinnosti velitelů a štábů při organizování a uskutečňování průzkumu. Úkoly průzkumu ukládá velitel divize (pluku), zatímco štáb organizuje a zajišťuje, aby úkoly pronikly k vykonavatelům. Úkoly velitelům jednotek, určených k průzkumu, stanoví náčelník štábu nebo náčelník průzkumu a v některých případech i velitel divize (pluku) osobně.

Nově jsou řešeny zásady organizace průzkumu. Divize (pluk) vysílá průzkumné skupiny v síle čtyř až rot, důstojnické průzkumné hlídky, divizní skupiny hloubkového průzkumu, jednotky pro výpad a ke zřizování léček, ženijní a chemické průzkumné hlídky. Hloubka činnosti průzkumu se značně prodlužuje. Divize mohou vysílat průzkumné skupiny až na vzdálenost 80 km a pluk až na vzdálenost 50 km; skupiny hloubkového průzkumu podle úkolu až do hloubky 100 km. Kromě toho si zřizují průzkumná stanoviště všechny druhy vojsk.

Ochrana vojsk proti zbraním hromadného ničení je samostatný druh zabezpečení bojové činnosti, jejímž cílem je zachovat bojeschopnost vojsk a tak zabez-

pečit úspěšné splnění úkolů. Nejdůležitější opatření k ochraně útvarů a jednotek stanoví velitel divize (pluku) ve svém rozhodnutí a organizuje ji štáb divize (pluku) společně s náčelníky druhů vojsk a služeb.

V řádu jsou přesněji stanoveny zásady organizace a řízení radiačního, chemického a biologického průzkumu a odpovědnosti velitelů (náčelníků) za jejich provádění. Jsou řešeny způsoby překonávání zamořených prostorů a činnost vojsk při jejich překonávání. Tyto se překonávají pokud možno nejrychleji a na směrech, kde bude stupeň zamoření co nejmenší. Jsou-li vojska nucena bojovat v zamořených prostorech delší dobu, chrání se používáním individuálních ochranných prostředků, využitím ochranných vlastností bojové techniky, včasným vystřídáním jednotek, správnou organizací odpočinku a výdeje stravy i využitím ženijních objektů.

Opatření k ochraně vojsk proti zbraním hromadného ničení nesmějí překážet plnění bojových úkolů.

Protivzdušná obrana je charakterizována jako jeden z druhů bojové činnosti vojsk. Organizují ji všichni velitelé a za každé situace. Má způsobit vzdušnému nepříteli rozhodnou porážku a spolehlivě bránit vlastní vojska. Protivzdušná obrana divize je součástí celkového systému PVO armády (frontu). V novém řádu je podrobněji rozpracována organizace PVO vzhledem k novým PL prostředkům, raketovým a radiotechnickým útvarům a jednotkám.

Průzkum vzdušného nepřítelů je jedním z nejdůležitějších druhů zabezpečení bojové činnosti vojsk a protivzdušné obrany.

Podrobněji jsou rozpracovány povinnosti velitele divize (pluku) a náčelníka protivzdušné obrany divize při organizaci PVO.

Protivzdušnou obranu divize organizuje bezprostředně náčelník PVO na základě rozhodnutí velitele a nařízení nadřízeného štábu. U pluku organizuje PVO velitel a štáb pluku.

Při soudobé vysoce manévrové bojové činnosti vzrůstá význam přesunů vojsk, zejména na velké vzdálenosti. Proto jsou přesuny vojsk zařazeny v samostatné hlavě před jednotlivé druhy bojové činnosti. Celá tato část je nově přepracována jak z hlediska cíle přesunů, tak z hlediska jejich organizace a zabezpečení.

Je zdůrazněno, že vojska musí dosáhnout stanoveného prostoru včas a v plné bojové pohotovosti, ať se přesunují jakýmkoli způsobem. Přesuny se zpravidla uskutečňují v noci nebo za omezené viditelnosti a jen v nezbytných případech ve dne, během bojové činnosti nebo v hlubokém týlu vlastních vojsk.

Přesněji jsou stanoveny průměrné rychlosti smíšených a tankových proudů (v noci 15 — 20 km/hod., ve dne 20 — 30 km/hod.). Automobilní pochodové proudy se mohou pohybovat po komunikacích v noci 25 — 30 km, ve dne 30 — 40 km za hodinu.

Podle cíle pochodu a podmínek se divizi určuje pochodové pásmo nebo pochodové osy. V pochodovém pásmu divize musí být dostatečný počet pochodových os z hlediska požadavků ochrany proti zbraním hromadného ničení a k manévru, v případě narazí-li vojska na rozrušené nebo zamořené prostory nebo zátaras. K ochraně proti jaderným úderům se mezi pluky určují vzdálenosti 5 — 10 km, mezi prapory (oddíly) nejméně 5 km, mezi vozidly 25 až 50 m podle rychlosti a viditelnosti.

Regulační čáry se určují po 2 až 3 hodinách pochodu. Dále jsou stanoveny

úkoly pro regulační službu, pochodové zajištění, k ochraně proti zbraním hromadného ničení a PVO, materiální, technické a zdravotnické zabezpečení přesunu.

Nově je včleněno ustanovení pro pochod v lese a v pouštích.

Charakteristický rys nového Polního řádu je logičnost jeho uspořádání a to podle významu jednotlivých druhů bojové činnosti v soudobém boji.

Sled je uspořádán tak, že po stati o přesunech vojsk následuje střetný boj jako samostatný druh boje (dříve byl střetný boj začleněn ve stati útok), pak útok a jeho všechny zvláštnosti, obrana, boj v obklíčení a vyjití z obklíčení. Dále pokračuje stať o rozmísťování vojsk mimo boj a jejich zajištění a týlové zabezpečení vojsk.

K některým hlavním zásadám nejdůležitějších druhů bojové činnosti nového Polního řádu

Střetný boj je rozpracován jako samostatná stať — pojednává o všeobecných zásadách střetného boje, o organizaci pochodu při možném střetnutí s nepřítelem a o zásadách vedení střetného boje.

Střetný boj je druh boje, ke kterému bude nejčastěji docházet zejména v počátečním období války, přičemž obě strany se budou snažit dosáhnout stanoveného cíle útočnou činností. Může k němu dojít rovněž za útoku i v obraně. K dosažení úspěchu ve střetném boji je třeba vytvořit podmínky, které spočívají zejména v organizaci aktivního průzkumu na široké frontě a do značné hloubky, ve vytvoření takového uskupení sil a prostředků divize (pluku), které zajišťují předstížení nepřítele v palebných úderech, obsazení výhodných čar, proniknutí hlavních sil a ve smělému úderu do boku a týlu nepřítele. Předstížení nepřítele v palebných úderech a ve zteči umožňuje zničit i silnějšího nepřítele. Základem manévru ve střetném boji musí být snaha rozdělit proudy, nebo bojovou sestavu nepřítele a zničit ho po částech. V případě, že manévr do boku a týlu je obtížný, nebo by znamenal ztrátu času, volí se čelní úder k rozražení hlavního uskupení nepřítele. Úder vedeme na směru výhodném pro činnost tanků a obrněných transportérů a využíváme účinku jaderných úderů. Oproti dřívějšímu dochází ke změně v určování úkolu. Divizi (pluku) se ve střetném boji určuje bližší úkol a směr dalšího útoku (dříve následující úkol). Obsahem bližšího úkolu divize je zničit hlavní síly protistojícího nepřítele, jeho taktické prostředky jaderného napadení a ovládnout prostor, který zabezpečuje výhodné podmínky pro rozvíjení útoku.

Při organizaci pochodu s předpokládáním střetnutí s nepřítelem musí být pochodová sestava uspořádána tak, aby zabezpečovala včasné rozvinutí hlavních sil pro střetný boj. K předstížení nepřítele v ovládnutí výhodných čar do příchodu hlavních sil vysílá divize předsunutý odřad (odřady) v síle zesíleného praporu nebo pluku. V případě, že se nepříteli podařilo předstihnout naše vojska v ovládnutí stanovené čáry, předsunutý odřad se rozvine a provede odvážnou zteč k ovládnutí stanovené čáry i když má nepřítel převahu sil a palbou všech prostředků mu brání se rozvinout. V případě, že divize pochoduje po několika osách, zajišťuje se předvojem, který vysílá na takovou vzdálenost, aby se mohly hlavní síly včas rozvinout a organizovaně zahájit střetný boj. Může to být na vzdálenost 20 až 30 km.

Ve střetném boji je důležité, aby velitel divize (pluku) se zahájením boje předvoje se přemístil dopředu, upřesnil úkoly předvoji, rozhodl se k rozvinutí hlavních

sil, stanovil úkoly pro palebné prostředky a jednotky a řídil zasazení a boj hlavních sil divize (pluku).

Velení ve střetném boji se uskutečňuje krátkými signály obyčejně z předem určeného velitelského stanoviště. Velitel pluku velí z tanku nebo z obrněného transportéru a postupuje přímo za bojovými sestavami praporů na hlavním směru.

Útok je hlavní druh bojové činnosti a má rozhodující význam pro dosažení vítězství nad nepřítelem. Provádí se z chodu, nebo z přímého dotyku. V novém Polním řádu je každý způsob útoku rozpracován zvlášť a přesněji jsou stanoveny odlišnosti v jejich organizaci. Zcela nově jsou zpracovávány zásady útoku bez použití jaderných zbraní. Na základě posledních zkušeností a poznatků řád uvádí některé normy útočných pásem, hloubky úkolu a vzdálenosti rozmístění vojsk určených k útoku. Tyto normy chápeme jako orientační.

Mění se pojetí bojových úkolů i jejich obsah. Motostřelecká nebo tanková divize prvního sledu za použití jaderných zbraní útočí v pásmu širokém do 20 km (dříve 6 až 12 km) a zasazuje úder zpravidla na dvou úsecích, přičemž úsilí soustřeďuje na jednom z těchto úseků; pluk útočí v pásmu do 5 km (dříve do 4 km) a zasazuje úder na jednom úseku; prapor může útočit v šířce do 2 km (dříve 1500 m).

Za použití jaderných zbraní se divizi prvního sledu stanoví bližší úkol, směr dalšího útoku a úkol dne (dříve BÚ, následující a další úkol). Kromě toho se velitel divize seznamuje s úkolem na příští den útoku a s použitím jaderných zbraní prostředky nadřízených velitelů.

Pluku prvního sledu se určuje bližší úkol, následující úkol a směr dalšího útoku (zůstává beze změny).

Ke změně ve stanovení úkolu pro divizi (místo následujícího úkolu — směru dalšího útoku a místo dalšího úkolu — úkol dne) dochází zejména proto, že při boji v hloubce bude docházet k náhlým změnám situace, vyvolaným použitím jaderných zbraní a rychlým tempem. Nové pojetí úkolu vytváří podmínky pro iniciativní činnost velitelů při plnění úkolů a usměrňuje je hlavně na splnění úkolů dne a vytvoření podmínek pro další rozvíjení útoku příštího dne.

V souvislosti s tím chceme podtrhnout, že při útoku bez použití jaderných zbraní se divizi prvního sledu stanoví bližší a následující úkol, úkol dne a navíc se orientuje velitel divize na další den útoku.

Bližší úkol divize za použití jaderných zbraní může být — zničit nepřítele v útočném pásmu, prolomit jeho obranu do celé hloubky divize prvního sledu a o vládnout čáru, která zabezpečuje výhodné podmínky pro další činnost (pro další směr útoku).

Úkol dne divize při průlomu obrany může být — ovládnout čáru (objekt) do hloubky až 50 km, při rozvíjení útoku v operační hloubce do 80 až 100 km.

Zásady útoku divize (pluku) z chodu za použití jaderných zbraní i bez jejich použití v pojetí nového Polního řádu jsme uveřejnili ve VM č. 4/1964.

Při útoku na nepřítele v přímém dotyku je zpravidla nezbytné přeskupit vojska a prostředky (soustředit) na směr útoku. Divizi a pluku se určuje výchozí prostor, který musí umožňovat skryté rozmístění vojsk, výhodné podmínky pro rozvíjení a přechod do útoku. Tankové jednotky prvního sledu zaujímají vyčkávací postavení 8 — 12 km od předního okraje tak, aby jejich přesun na čáru zteče mohl být uskutečněn v době palebné přípravy. Jestliže tanky byly v přímém

dotyku s nepřítelem, provádějí zteč ze zaujatých postavení po zničení určených cílů palbou.

Při násilném přechodu vodních překážek se divizi (pluku) určují stejné úkoly do hloubky jako při útoku za normálních podmínek. (Ve starém řádu je bližší úkol při přechodu s plánovitou přípravou: ovládnout prostor hlavních palebných postavení dělostřelectva nepřítele; následující úkol: prolomit celou hloubku obrany divize 1. sledu.) Začátek násilného přechodu „Č“ je okamžik, kdy jednotky prvního sledu odrazí od vlastního břehu (ve starém řádu, kdy provádějí zteč předního okraje na protějším břehu).

V boji o město se bojové úkoly pluku prvního sledu určují podle velikosti a rázu města (dříve bližší úkol a následující úkol). K dobytí velkých staveb se vytvářejí úderné odřady v síle do zesíleného praporu a úderné skupiny do zesílené roty. Je-li město silně opevněno, je účelné uvolnit obklíčovací kruh, vyčkat až nepřítel vyjde z města a pak ho zničit mimo město.

Při útoku v horách je bližší úkol divize a hloubka úkolu dne divize zpravidla menší než za normálních podmínek. Úkol pluku do hloubky může být totožný s úkolem divize. Divize útočí na 2 až 3 směrech, pluk na 1 směr. Do bojové sestavy divize (pluku) se začleňují obcházející odřady, které bojují obvykle pěšky. Používá se jich k dobytí dominujících výšin přílehlých k horským průmyslům. Spolupracují s výsadky a jednotkami útočícími čelně.

Cíl obrany je stejný jako v dosavadním řádu. Obrana musí být protitanková a protitanková (dříve výraz „protitanková“ nebyl použit). Divizi se v obraně na hlavním směru určuje obranné pásmo široké 30 km (dříve 12 až 20 km), hluboké 20 km; pluku obranný úsek široký 10 km (dříve 6 až 10 km), hluboký 10 km; praporu obranný rajón široký 5 km (dříve 2 až 3 km), hluboký 2 km. Divize zaujímá v obraně tři i více postavení, pluk dvě postavení, prapor se brání v jednom postavení hlubokém do 2 km.

Základ každého postavení tvoří zpravidla opěrné body motostřeleckých a tankových rot (dříve praporek a v některých případech i rotní obranné rajóny).

Zásady organizace a vedení obrany byly podrobněji rozpracovány ve VM čís. 6/1964.

Při rozmístění vojsk mimo boj se divizi určuje hlavní a záložní prostor rozmístění. Záložní prostory rozmístění pro pluky se uvnitř divizního prostoru neurčují. Rozloha prostoru rozmístění pro divizi je až 600 km² a pro pluk až 100 km². Strážnímu odřadu v síle zesíleného praporu se stanoví zajišťovací pásmo široké až 10 km, v síle zesílené roty až 5 km, v síle zesílené čety až 2 km. Vzdálenost strážního zajištění od zajišťovaných vojsk je 10 až 15 km. V dosavadním řádu nejsou tyto normy konkrétně stanoveny.

Všestranné a plynulé **týlové zabezpečení vojsk** je jednou z rozhodujících podmínek úspěšné bojové činnosti a nejdůležitější povinností velitelů, jejich zástupců pro týl a pro technické věci, náčelníků druhů vojsk a služeb.

Velitel divize ve svém rozhodnutí stanoví zásady organizace týlu a úkoly materiálního, technického a zdravotnického zabezpečení.

Odpovědnou úlohu při organizaci týlového zabezpečení má náčelník štábu divize (pluku), který nejen slaďuje práci zástupce pro týl, zástupce pro technické věci a náčelníků druhů vojsk a služeb, ale je také povinen kontrolovat činnost týlu jako celku.

Operační umění a taktika

Přímým organizátorem týlu, který odpovídá za přísun materiálu všeho druhu je zástupce velitele pro týl.

Úkoly pro týl se stanoví vykonavatelům formou nařízení a v jednotlivých případech týlovým rozkazem divize (pluku).

*

V článku jsme chtěli upozornit na některé zásady nového Polního řádu a dát čtenářům VM celkovou představu o jeho obsahu i změnách, které přináší. Osvojení si zásad nového Polního řádu i bojových řádů si vyžádá jejich soustavné studium, spojené s praktickou přípravou velitelů, štábů a vojsk v polních podmínkách. Hlavní náplní velitelské přípravy, přípravy jednotek, útvarů a svazků a studia na vojenských školách v příštím roce bude uvádět tyto řády v život.

Při studiu nových řádů bude nutné vystříhat se mechanického srovnávání se zásadami dosud platných řádů, je třeba vidět v nich především jejich kvalitativní stránku, která odpovídá nejnovějším poznatkům z organizace a vedení vševojenského boje. Některé zásady nových řádů byly již v poslední době uplatňovány v přípravě vojsk, nebyly však řády uzákoněné.

Aby nové řády mohly být uváděny v život od samého začátku nového výcvikového roku, předpokládáme, že vyjdou během listopadu tohoto roku. Bude proto na velitelích všech stupňů, aby včas přijali opatření a vytvořili podmínky pro jejich zvládnutí.

V souvislosti s vydáním nových řádů bude nutné revidovat ve školách i u vojsk stávající přednášky, cvičení a metodické pomůcky. V mnoha případech nepostačí jen úprava, ale vyžádá si to zpracovat zcela nové materiály.

Přitom by úsilí mělo být položeno do studia vlastních řádů a práce s nimi a nikoli do studia různých přednášek a pomůcek. Nakonec chceme zdůraznit, že nové řády dávají návod k tvůrčímu uplatňování jejich zásad v praxi. Při jejich uvádění v život je třeba se vystříhat jakékoli šablonovitosti.

Redakce hodlá přispět na pomoc čtenářům tím, že bude přinášet materiály k objasnění některých ustanovení nového Polního řádu, popřípadě nejasných otázek, které se vyskytly během jejich studia. Čtenáři se mohou proto jakýmkoli způsobem obracet na redakci, která zabezpečí hodnotné materiály (odpovědi) z kompetentních míst.
